

Akkuma iimaanni dubbii fi hojiin taâ€™u, kufriinis dubbii fi hojiin taâ€™a

Description

Iimaanni dubbii fi hojii erga taâ€™e, kufriinis dubbii fi hojii taâ€™a. Kijibsiisuun dubbii qalbii kan taâ€™e â€œdhugoomsuâ€• waan faallessuuf kufriidha. Islaama jibbuun hojii qalbii kan taâ€™e â€œjaalalaâ€• waan faallessuuf kufriidha. Dubbiin arrabaas iimaana faallessu kan akka Rabbii oltaâ€™aa arrabsuu kufriidha. Ammas, hojiin qaamolee amanti keessaa nama baasan kan akka siidaaf sujuudu kufriidha.

1-Kufriin qalbii keessatti â€œkijibsiisunâ€• taâ€™uu

Kufriin qalbii keessatti kijibsiisu taâ€™u ni dandaâ€™a. Kunis aayat (ragaalee, mallattoolee fi keeyyattoota) Rabbii subhaanahu kijibsiisu, Ergamtoota kijibsiisuu, duâ€™aan booda kaafamu fi jazaa Guyyaa Qiyaamaa kijibsiisu fi hundeewwan iimaana biroo kijibsiisuun taâ€™a. Qurâ€™aana keessatti warroota kijibsiisanii fi xumura isaanii bakka baayâ€™etti ni arganna. Akkuma haqa dhugoomsun hundee iimaana taâ€™e, haqa kijibsiisuun immoo hundee kufriiti.

2-Kufriin Dubbii arrabaatiin taâ€™uu

Ammas, kufriin dubbii arrabaatin taâ€™uu dandaâ€™a, osoo qalbiin dhugoomseyyuu ykn dubbii kufrii kanatti kan hin amanee taâ€™eeyyu. Osoo â€œMasiih Rabbiiidhaâ€• jedhee, ajaja Islaamaa fudhachuu didee fi â€œqalbiin tiyya kana irraa homattu hin amaneeâ€• jedhee, kana ifa baasuu isaatiif inni kaafira, muâ€™minaa miti.

Ibn Hazm ni jedha: nama dubbii kufrii dubbate, kufriin waamu fi kufrii isarratti murteessun Qurâ€™aana keessa akka jiru warri beekumsaa wal hin dhabne. Akka fakkeenyaatti jecha Rabbii oltaâ€™aa:

﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾

â€œWarroonni Rabbiin Masihi ilma Mariyam jedhan dhugumatti kafaranii jiru.â€• Suuratu Al-Maaâ€™ida 5:17

Ammas jecha Rabbii oltaâ€™aa:

﴿وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ﴾

â€œDhugumatti jecha kufrii jedhanii jiru; Islaama [fudhachu] isaanii booda kafaranii jiru.â€• Suuratu At-Tawbah 9:74

Kanaafu, kufriin dubbiin akka taâ€™u sirriidhaa jechuudha. (Al-Muhallaa13/498=gabaabbinnaan)

Kufriin dubbii arrabaatin taâ€™TMuu wanta agarsiisu keessaa munaafiqota ilaalchisee jecha Rabbii oltaâ€™TMaa:

﴿وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ
وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
إِنْ نَعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبُ طَآئِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾﴾

â€œYoo isaan gaafatte, dhugumatti [akkana] jedhu: â€œNuti haasawatti kan seennu fi taphannu qofa turre.â€• Jedhi, â€œSila Rabbiitti, keeyyattoota Isaatti fi Ergamaa Isaatti qishnaa (qoosaa) turtanii?â€• Rakkoo hin dhiyeefatinaa! Erga amantanii booda kafartanii jirtu. Isin keessaa garee tokkoof yoo irra dabarre, garee biraa immoo ni adabna, isaan yakkamtoota waan turaniif.â€• Suuratu At-Tawbah 9:65-66

Ibn Taymiyaan ni jedha:

â€œNuti osoo itti hin amaniin kufrii dubbanne. Inumaa, haasawatti lixaa fi taphachaa turre.â€• jechuu isaanii waliin Iimaana isaanii booda akka kafaran Rabbiin oltaâ€™TMaan beeksisee jira. Aayaata (keeyyattoota) Rabbiitti qoosun kufrii akka taâ€™TMe ifa godhe. Nama kufrii kanaan qoma isaa balâ€™TMise irraa malee kuni hin taâ€™TMu.â€• (Majmuuâ€™TMal Fataawaa 7/220)

Ibn Najiim ni jedha: â€œNamni baacoof ykn taphaaf jecha kufrii dubbate hunda biratti kafaree jira. Amantin isaa hin ilaallamu.â€• (Al-Bahrul Raayiq 5/134)

3-Kufriin hojii qalbiitiin taâ€™TMuu

Ammas, dhugumatti kufriin hojii qalbiis taâ€™TMuu dandaâ€™TMa. Hojiiwaan qalbii kan akka jaalalaa, tawakkulaa, sodaaâ€™TMi iimaana irraayyi. Faallaa kanaa, jibbuun, diina itti taâ€™TMuun, of tuulun hojii qalbii kufrii irraa taâ€™TManiidha.

Ibn Taymiyaan ni jedha: Namni Rasuula (Ergamaa) dhugoomsee garuu isa jibbee, qalbii fi qaaman diina itti taâ€™TMe, inni kaafira.â€• (Majmuuâ€™TMal Fataawaa 7/556, ilaali 7/397,529,541) Akka fakkeenyaatti Yahuudonni Nabii Muhammad sallallahu aleyh wassallam Ergamaa Rabbii taâ€™TMu ni beeku, ni amanu. Garuu garmalee jibban, diina itti taâ€™TMan. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa ni jedha:

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ
فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾

â€œNamni Rabbiif, malaykoota Isaatiif, Ergamtoota Isaatiif, Jibriili fi Miikaaâ€™ilaf diina taâ€™e, dhugumatti, Rabbiin kaafirotaaf diina.â€• Suuratu Al-Baqarah 2:98

Tafsiira aayah tanaa ilaalchise wanta Baydaawi jedhe keessaa: â€œâ€™. Malaykootaa fi Ergamtootatti diina taâ€™uun kufriidha.â€• (Tafsiiru Baydaawi-1/72)

4-Kufriin hojii alaa qaamoleen hojjatamuun taâ€™uu

Ammas, kufriin hojii zaahiraa (alaas) ni taâ€™a. Fakkeenyaaf kan akka diinii Rabbii irraa garagaluu. Rabbiin oltaâ€™aan nama Isaa fi Ergamaa Isaatiif ajajamuu dide kufrii itti murteesse jira. Rabbiin oltaâ€™aan ni jedha:

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

Jedhi, â€œRabbii fi Ergamaaf ajajamaa. Yoo garagalan, dhugumatti Rabbiin kaafiroota hin jaallatu.â€• Suuratu Aali-Imraan 3:32

Ibn Kasiir (rahimahullahu) aayah tana ilaalchisee ni jedha: karaa keessatti Rasuula (Ergamaa) sallallahu aleyh wassalam faallessuun kufrii akka taâ€™ee aayan tuni ni agarsiisti. Osoo nafsee isaa keessatti Rabbiin akka jaallatu fi Isatti akka dhiyaatu odeesseyyu, hanga Nabiyyii xumuraa (sallallahu aleyh wassalam) hordofutti malee Rabbiin nama kanaan ibsamee (Ergamaa faallessu) hin jaallatu.â€• (Tafsiir ibn Kasiir 2/336-337)

Al-Khallaal, gabaasa Al-Humeyd irraa gabaafame akkana jechuun dhiyeessa: Humeyd akkana jedha: namoonni akkana akka jedhan natti odeefamee jira: â€œNamni salaata, zakaa, soomaa fi hajjii mirkaneessee garuu hanga duâ€™uutti kanniin keessaa homaa hin hojjanne. Yookiin hanga duâ€™utti dugda isaa hirkisuun ykn qiblaa irraa garagaluun salaatu, kan mormuu yoo hin taâ€™in, dirqamoota fi qiblatti garagaluu kan mirkaneessu yoo taâ€™e, inni muâ€™mina.â€• Anis ni jedhe: Kuni Rabbiitti kafaru ifa bahaa fi faallaa Kitaaba Rabbii fi Sunnah Ergamaa Isaati (sallallahu aleyh wassalam). Akkasumas, faallaa hojii Muslimootaati. Rabbiin azza wa jalla ni jedha:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

â€œGara haqaatti qajeelun, amanti Isaaf qulqulleessuun Rabbiin qofa gabbaruu, salaata sirreessanii salaatu fi zakaa kennuu malee homaa hin ajajamne. Kuni amanti qajeeladha.â€• Suuratu Al-Bayyinah 98:5

Ibn Taymiyaan ni jedha: Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

﴿وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ﴾

â€[Munaafiqonni] â€Rabbiitti fi Ergamaatti amanne, ajajamnees.â€• jedhu. Ergasii, san booda isaan keessaa gareen wayii ni garagalu. Isaan suni muâ€™mintootaa miti (warra amananii miti.)â€•
• Suuratu An-Nuur 24:47

Garagaluun Rabbiif ajajamuu irraa garagaluudha. Akkuma Rabbiin jedhe:

﴿فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّىٰ ۚ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ﴾

â€(31)-Hin dhugoomsine, hin salaanne. (32)-Garuu kijibsiisee garagale.â€• Suuratu Al-Qiyaamah 75:31-32

Kanaafu, kijibsiisun garagalu akka hin taane beekkamee jira. Kana irra, Rabbiif ajajamu irraa garagaluudha. Dhugumatti, wanti namoota irra jiru: wanta Ergamaan beeksise keessatti isa dhugoomsu fi wanta itti ajaje keessatti isaaf ajajamuudha. faallaan dhugoomsu kijibsiisuudha. Faallaan ajajamu immoo irraa garagaluudha. Kanaafi akkana jedhe: â€(31)-Hin dhugoomsine, hin salaanne. (32)-Garuu kijibsiisee garagale.â€•

Dhugumatti Rabbiin oltaâ€™aan akkana jedhee jira: â€[Munaafiqonni] â€Rabbiitti fi Ergamaatti amanne, ajajamnees.â€• jedhu. Ergasii, san booda isaan keessaa gareen wayii ni garagalu. Isaan suni muâ€™mintootaa miti (warra amananii miti.)â€• Suuratu An-Nuur 24:47

Osoo dubbiinu dhufee nama hojii irraa garagalee irraa iimaana ni dhabamsiiseâ€', Hanga akkana jedhutti: Qurâ€™aanaa fi Sunnah keessatti nama hojii [Islaamaa itti ajajame] hin hojjanne irraa iimaana dhabamsiisun iddoo baayâ€™ee keessatti dhufee jira. Akkuma munaafiqa irraa iimaana dhabamsiise.â€• (Majmuuâ€™al Fataawaa 7/142)

Ammas ni jedha: â€Kufriin wanta beeksisee keessatti Rasuula kijibsiisuun yookiin dhugaa taâ€™muu isaa beeku waliin isa hordofuu diduun taâ€™ma. Akka fakkeenyaatti, kufrii Firaâ€™awna, Yahuudaa fi kan kana fakkaatanii.â€• (Ad-Darâ€™u 1/232)

Guduunfaa

â€—Kufriin amanti qalbii keessa jiruun, dubbii arraba irraa bahuun ykn hojii qaama irraa mulâ€™atuun taâ€™ma.

â€—Haqa Rabbii oltaâ€™aa irraa dhufe kijibsiisuun kufriidha. Kuni kufrii qalbii keessatti taâ€™muudha.

â€—Dhugaafis taâ€™i taphaaf arrabaan dubbii kufrii dubbachuun nama kafarsiisa. Ragaan kana aayah suuratu tawbaa armaan oliiti (Suuratu At-Tawbah 9:65-66). Kanaafu, namni Rabbii oltaâ€™aatti, keeyyattoota Qurâ€™aanatti ykn murtiiwwan Islaamatti ykn Ergamaatti qoosu, taphachuu ykn arrabsuu irraa of eegu qaba. Taâ€™muu baannan, osoo hin beekin kufriitti kufee hojiin isaa jalaa bada.

—Ammas, kufriin hojii qaamatinis ni taâ™a. Kunis, takkaa hojii Islaama keessaa nama baasu hojjachuun takka immoo guutummaan guututti Islaama irraa garagaluun taâ™a. Islaama hin baratu, hin dhageefatu, hojii irra hin oolchu. Kana irra, Islaama irraa dheessa. Arrabaan amane osoo jedheelle, kuni isa hin fayyadu. Ragaan kanaa: [Munaafiqonni] Rabbiitti fi Ergamaatti amanne, ajajamnees. jedhu. Ergasii, san booda isaan keessaa gareen wayii ni garagalu. Isaan suni mintootaa miti (warra amananii miti.) Suuratu An-Nuur 24:47

[Nawaaqidul Iimaani al-qawliyah wal amalayah](#) fuula 39-44, Abdulaziz bin Muhammad

Date Created

March 25, 2020

Author

admin